

Finalista del Premi Prudenci Bertrana

ALBA SABATÉ

L'hotel blanc de la platja

Columna

ALBA SABATÉ
L'HOTEL
BLANC DE
LA PLATJA

Finalista del Premi Prudenci Bertrana

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: JUNY DEL 2016
© ALBA SABATÉ,, 2016
© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-2098-3
DIPÒSIT LEGAL: B.9.245-2016
FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S.L.
CARRER ARAGÓ, 390 - 08013 BARCELONA
IMPRÈS A: ROMANYÀ VALLS

www.columnnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

Unes estovalles blanques

És una tarda d'hivern però que sembla més aviat de primavera. La Virgínia s'està asseguda des de fa estona en una butaca al davant de la balconada més gran de la sala amb els finestrons oberts de bat a bat. Té cinquanta-dos anys, en fa dos que li van extirpar un pit i des de fa uns quatre mesos que viu en aquest pis alt dels afores de Roma. Des d'on es troba pot contemplar una multitud de teulades i de terrasses que s'encavalquen les unes sobre les altres. Ben al fons i una mica a la dreta, avui que el dia és clar i que el cel és ben blau, s'insinua el Monte Mario. Té les cames estirades i damunt d'una cadireta de balca que l'ha acompanyada pels pocs trasllats que ha anat fent per Roma, i fa estona que s'ha tapat les cames amb una manta de quadres que va comprar a Edimburg després d'empassar-se tot un congrés de llibreters i d'empassar-se també per primer i últim cop una pinta de cervesa Guinness. La llum de la tarda entra ben bé fins al mig de la sala i

l'escalfa. Té un llibre prim a les mans. De tant en tant, deixa de llegir, aixeca la vista i mira al voltant. Encara li falta acabar de moblar-ho tot. Abans de tornar al llibre, torna a mirar cap a fora. Al terra del balcó hi té una jardinera de pedra tota escantonada per les vores amb dues hortènsies d'hivern que ja fa dies que estan florides.

Fa poc més d'un any també que es va separar de l'Alberto, l'home amb qui es va casar quan tenia vint-i-sis anys. Avui ha de venir. De tant en tant la ve a visitar, però sempre l'avisava uns dies abans, com si tingués por de molestar. A ella no la disgusten aquestes visites, i fins i tot es podria dir que darrerament s'hi ha acostumat i que fins i tot les trobaria a faltar si s'espaiessin massa. Ell s'interessa sense que es noti gaire per la seva salut i per si menja bé i de tot, i ella li pregunta per la llibreria familiar que durant tants anys van dur plegats. Sovint al llarg de la conversa li demana per les darreres novetats editorials i pel nivell de vendes d'aquest o d'aquest altre autor, i alguna vegada també per com treballa aquell o aquell altre empleat. I és que les preguntes gairebé sempre són les mateixes, i el mateix passa amb les respostes, tret de quan parlen dels últims llibres que han sortit al mercat, d'alguna de les presentacions que hi ha previstes o d'alguna xafarderia que els arriba pels múltiples contactes que tenen.

Aquest divendres, però, ha de ser una mica diferent. Fa justament dos anys que van extirpar a la Virgínia un tumor del pit dret, i de moment tot sembla indicar que tot s'encara bé i que el tractament no ha de durar gaire més. Per això ha convidat l'Alberto a

fer un sopar a casa, per fer com una mena de celebració íntima i discreta, com a tots dos els agraden.

Es passa la mà pels cabells, aparta la manta, s'aixeca de la butaca, hi deixa el llibre obert de cara avall per la pàgina on s'ha quedat i s'acosta als vidres de la balconada. Hi posa una mà i els troba freds. Escolta. Hi ha un moment que sent com tremolen lleugerament. El metro, vol pensar. I li agrada aquesta companyia perquè la fa pensar en viatges que van i tornen sense acabar d'anar gaire lluny, justament ara que ha estat massa temps sense moure's gaire.

S'està una estona més mirant Roma. No deu fer gaire vent perquè no li sembla que es mogui res. Observa els troncs ressecs i entortolligats d'una glicina que hi ha a la terrassa més propera, a l'altre costat del carrer, i com el sol es comença a pondre per l'horitzó i il·lumina les teulades més allunyades amb la lentitud de qui toca les tecles d'un piano només per jugar-hi una estona. Torna a mirar el Monte Mario, que de tan lluny que el veu avui li sembla com un retallable de joguina o un dibuix de criatura. D'algun pis li arriba el soroll aspre i eixut d'algú que tus compulsivament.

Necessitaria un equip de música. El que tenia el va deixar al pis on vivia amb l'Alberto.

Es tomba i va fins a la calaixera que hi ha a l'altra banda del menjador. La propietària li ha deixat aquest moble i algun altre al rebedor i a l'habitació de dormir amb la condició que els tracti especialment bé i que no hi faci servir cap producte de neteja per treure la pols. Em sembla que puc confiar en vostè, li havia dit mentre firmaven el contracte de lloguer i

estipulaven la fiança que havia de dipositar per acabar de tenir-ho tot lligat. El dia que li va donar les claus li va repetir dos o tres cops que només havia d'utilitzar un drap de rus sense ni tan sols humitejar-lo, perquè això és el que havien fet des de l'època de la seva àvia, que és qui devia haver comprat aquesta calaixera i la resta dels mobles que hi van deixar quan hi va anar a viure després de casar-se amb un sicilià que havia aconseguit fer fortuna vés a saber com.

La Virgínia obre el calaix de dalt i en treu unes estovalles blanques, lleugerament brodades amb punt mallorquí per les vores. Se les acosta al nas per olorar-les, les ensuma, les desplega i les estén al damunt de la taula rodona que hi té al davant, a poc més d'un metre. Després hi passa repetidament la mà pel damunt fins que queden ben estirades sense que s'hi marqui cap plec.

La mare, pensa.

La mare mallorquina.

La mare que va morir abans d'hora.

La mare que va morir fa tant.

Se n'allunya una mica i mira com queden; agafa dos tovallons del mateix calaix d'abans i els posa ben doblegats un al davant de l'altre, emmirallats, en forma de triangle. Vigila que al damunt hi quedin ben visibles unes inicials brodades. Són les inicials de la seva mare, que la seva àvia hi havia fet brodar quan

la seva mare encara era una nena de cabells llargs trenats.

Segueixes fent-los servir?

Això és el que li diu el seu exmarit quan s'asseu a taula i agafa el tovalló per posar-se'l a la falda.

Segueixo estimant la meva mare.

Continues com sempre.

Què vols dir?

Ja ho saps.

Digues.

Sovint fas que em senti com si hagués fet o hagués dit una cosa fora de lloc o inconvenient.

Encara ara?

Ara, si més no, et dic el que penso abans no em senti ofès.

La dona somriu, s'aixeca i se'n va a la cuina mentre sent com ell destapa l'ampolla de vi que ha portat.

No me'n posis gaire.

Diu.

L'Alberto, que sembla que estigui avesat a les ordres de la Virgínia i que fins i tot hi trobi un cert gust, és obedient i només n'aboca dos dits a cada copa. S'escura el coll, col·loca dret el tap de suro de l'ampolla i passa les mans pel damunt de les estovalles. Mira el sostre i després la línia prima de pintura que fa de sòcol.

La Virgínia torna i deixa al mig de la taula una plata de ceràmica que conté una amanida amb formatge tebi i xampinyons passats un moment de no res per la paella amb mantega. Sap que és un dels

plats preferits de l'Alberto i per això avui l'ha fet. Abans d'asseure's agafa la copa i va per brindar. Veu el tap dret i torna a somriure. Sembla que té ganes de passar-s'ho bé aquesta estona que ha preparat per estar amb el que ha sigut durant tant de temps l'home de la seva vida.

Sempre has tingut molt bon gust per les flors.

La Virgínia mira el gerro amb el pom d'anemones que li ha portat com a obsequi. Li agraden les de color més pàl·lid. Allarga la mà i en toca una, que li sembla feta de vellut de mentida. Després fa un glop de vi i es mira l'Alberto.

Sembles cansat.

Hoestic. Últimament a la botiga tot són maldecaps.

Te'n poso?

No és una bona època per les llibreries de tota la vida.

L'home sembla que no pugui evitar mirar-se-la mentre ella li serveix al plat una mica d'amanida. Se la mira, i quan ella se n'adona vol pensar que encara la troba extraordinàriament bella i que encara hi pot reconèixer aquella jove que va entrar ara ja fa tant a la llibreria que aleshores era del seu pare demanant el preu d'un gravat de Nàpols que hi havia exposat a l'aparador sense entendre-hi gens. Sent que la mira i que no s'acaba de creure que hagi tingut la mort tan a la vora i que ell n'hagi hagut d'estar tan lluny tantes estones.

Sap també que encara el necessita.

M'ha anat bé venir a viure a aquest pis.

La Virgínia s'asseu i mira cap a la finestra.

Pel cel, així de senzill. M'ha fet sentir més viva. Hi ha nits que em quedo fins ben tard asseguda a la butaca amb els llums apagats només per poder veure la foscor de la nit i com tot es va apagant per poder renéixer l'endemà. Me'l miro com si fos una pel·lícula..., la mateixa pel·lícula cada dia, com quan el Jeroni era petit, te'n recordes?, quan va començar a caminar sol fent voltes i més voltes al sofà que teníem al despatx; o com si s'hi projectessin una vegada i una altra imatges com aquelles que passen a les sales minúscules dels museus moderns de forma contínua, les parets blanques i tot fosc, menys la pantalla, i que la gent mira a trossos, dreta i recolzada a la paret, com si el que tingués al davant fos qui sap què.

Vols dir com en aquelles gàbies que vam veure fa tant a la Tate Modern amb escenes de sadomasoquisme pujat?

El temps que se'n va, voldria dir-li, i el que encara tinc de moment. Això és el que em miro. La mena de bellesa que té veure el temps com flueix indiferent a tot i a tothom i fins i tot a un mateix.

Com un museu. Sembla que es repeteixi.

I mira el plat amb l'amanida que té al davant i hi veu una aquarel·la inacabada i aigualida. La negror que pot tenir un cel de nit a ciutat, una foscor que mai no ho arriba a ser del tot. I també hi veu els grans de magrana que hi ha escampat pel damunt a última hora, com estrelles a punt de fondre's.

Flaubert va deixar una novel·la inacabada. Kafka també.

Virgili sempre veia *L'Encida* inacabada.

Té ganes de fer una pel·lícula d'ella. Del seu cos. Fins ara només ha arribat a les fotografies. Ara li sap greu no haver-se fotografiat més abans. O no haver fet un diari des que era una adolescent amb granets de greix a la cara. De vegades hi pensa. Què té, ella? Què és absolutament seu? El seu cos, només el seu cos. El seu cos esguerrat. El seu cos que de vegades de tan irreal com se'l veu des de fa un temps se li presenta tot ell com una estàtua antiga i descolorida, blanca. El seu cos i la seva memòria.

Sí, tens raó. Com a la Tate.

Està a punt de comentar-li a l'Alberto els seus projectes, però calla. No sap com s'ho prendria. Ara hi ha dies que per distreure'm em fotografio la cicatriu. Ha estat a punt de dir-li això només per veure la cara que faria. He tornat a l'etapa infantil del mirall. Tan senzill com això, podria afegir.

Però calla i somriu. Vol oblidar coses difícils. Agafa el tovalló de la falda i se'l passa per la comissura dels llavis. Sí, s'hauria de comprar un mirall de cos sencer. Fa dies que hi pensa.

Abans no s'hauria fotografiat mai nua. I en canvi ara sí. Ara té ganes de fer una pel·lícula d'ella i ho vol fer justament ara que es veu com una obra mutilada i que intenta veure en ella el que s'ha acostumat a

veure en les escultures antigues esberlades pel pas del temps. Un braç trencat, una cama esquerdada, un forat on abans hi havia un nas, l'absència de color... Ho fa potser per sentir-se viva com les pedres? Hi ha artistes que fan i que han fet del seu cos una obra d'art.

Sóc una dona mediterrània feta a l'antiga, què vols que et digui. M'estimo més les ciutats que el camp, la natura domesticada i feta una mica a la nostra mida, una buguenvíllia florida, una pica de pedra amb aigua clara i amb uns quants peixos de colors nedant-hi i un xiprer ben alt i esponerós al costat.

L'Alberto fa un glop de vi i torna a deixar la copa al lloc exacte on era, encaixant el cercle de la base amb la mica de senyal enclotat que havia quedat al damunt de les estovalles. Fa un posat de pensar.

El nostre pis feia massa olor de llibre vell i humit, ja ho sé, no cal que et repeteixis, i t'hi ofegaves. També, oi? I la família, el pes de la família que hi havia viscut t'embafeia... Em sé els teus arguments de memòria.

La gent d'ara ens ho mirem tot a trossos... la vida es fa a trossos, com si fossin taques superposades. La televisió. Aquí en aquest pis m'enganyo, ho reconec, però ho veig tot més sencer, com un cercle. No sé si m'entens. Dona, mare, lectora, cuinera a estones, malalta, una malalta que es cura... de vegades tot es fa una mica difícil.

Un entresòl no ha estat fet per tu, encara que sigui un entresòl enorme amb un gran pati i una font

amb un àngel bufador al mig, oi? I menys un entre-sòl farcit de llibres vells encaixats en qualsevol racó que quedés lliure. Ho hauria hagut de saber quan em vaig entestar a viure al pis que ens van deixar els meus pares quan ens vam casar.

La Virgínia té la forquilla a la mà i agafa una mica d'amanida. Nota la incomoditat de l'Alberto, que continua parlant, i fins i tot el punt d'irritació que li coneix tan bé. S'esforça a posar-se el menjar a la boca. Com li passa darrerament, no té gaire gana.

Els llibres ja no representen sempre la vida, oi?

La dona s'empassa l'enciam, el mira i somriu.

Ara fas preguntes trampa? Això és nou.

Qui me n'ha ensenyat?

Va, menja, que això no es pot tornar a escalfar.

L'Alberto agafa un bolet i se'l posa a la boca. Acluca els ulls.

Ho trobes bo?

Que ara tot són retalls, la vida... un puzzle cubista, fragments de llapis de colors trencats i encenalls per-tot.

La Virgínia riu i l'Alberto l'acompanya.

Sempre em faràs riure, Alberto.

Diu.

No era aquesta una de les causes de l'amor?

Contesta l'Alberto.

Al cap d'una estona tornen a parlar de la feina de la llibreria.

Quan han acabat de sopar s'estan una estona drets un al costat de l'altre, davant de la finestra, amb una

copa petita i allargada de limoncello glaçat a les mans. No diuen gaire res, però la Virgínia s'hi sent bé, en aquest silenci compartit. Amb l'Alberto tot continua sent fàcil, fins i tot les incomoditats.

Ja fa temps que no parlen directament de la malaltia, tot són eufemismes. En això es van posar aviat d'acord sense que calgués dir-s'ho de forma explícita. Hi ha dies, però, que sembla que enyori la rutina d'abans i fins i tot el pis on vivien plegats. Els sorolls dels lavabos i de les cuines dels altres. Les olors. L'aigua de regar les flors del veí vell del primer pis caient al pati interior de l'entresòl de l'Alberto. El regalim esquifit de la font amb la cara d'àngel. Les agulles d'estendre de fusta fosca que de tant en tant queien d'algun pis de més amunt. Les fulles de sempre i els quatre testos enormes amb relleus entortolligats d'animals imaginaris que hi havia a les quatre cantonades del pati. Els dies de pluja i els dies de sol.

L'aire.

Però no ho pot dir. Encara no.

Encara fresqueja.

Diu.

L'Alberto es tomba i veu el llibre que la Virgínia està llegint de cara avall, obert, damunt la butaca.

Veig que llegeixes el llibre de poesia que et vaig portar pel teu sant.

És que sempre has estat un bon assessor literari... i ho saps.

M'ho has posat sempre fàcil.

La Virgínia somriu, torna a mirar cap al carrer, i l'Alberto s'hi acosta una mica més i li fa un petó lleuger a la galta, a prop dels llavis. Ella tomba lleugerament el cap i es deixa fer. L'Alberto li aparta els cabells amb les mans, li besa el coll i el lòbul inferior de l'orella i li acarona la pell de l'espatlla. Hi ha un moment imperceptible en què sembla que la dona s'hi abandona. Acluca els ulls. L'Alberto s'hi apropa més. La dona li posa la mà damunt la cama.

Es torna a sentir algú que tus al pis de dalt.

Encara et prens pastilles per dormir?

La dona se separa de l'Alberto i va cap a l'habitació del costat.

Formen part de la meva vida des de fa molt...
Com tu.

La Virgínia en surt amb la jaqueta de l'Alberto a les mans. És de pana gruixuda i fosca, de color marró. L'ajuda a posar-se-la i després li passa dos o tres cops seguits la mà per l'esquena perquè quedi ben llisa.

Ha estat un sopar molt agradable.

Em fas fora.

S'ha fet tard.

Segur?

La Virgínia va cap a la taula i comença a recollir els plats.

Digue'n llarga convalescència.

Diu.

T'ajudo.

Ja saps que m'agrada fer-m'ho tot jo sola.

Tornaré.

És el que espero, ja ho saps.

La Virgínia es tomba, torna a somriure, i va cap a la cuina.

Et queda bé aquest mocador que portes al coll.

Diu l'Alberto quan ja és al replà. La Virgínia recolza un braç al llindar de la porta i es mira el mocador. Després aixeca el cap.

També me'l vas regalar tu.

Me n'havia oblidat.

Diu l'Alberto, picant l'ull i fent un somriure franc.

Oblidem per viure, no te n'oblidis. I per deixar lloc al record imprevis, que sempre és el millor... Si arriba, és clar.

La Virgínia s'hi acosta, li posa una mà damunt l'espatlla i li fa un petó als llavis. L'Alberto tanca els ulls, com si volgués tornar a reconèixer la mateixa olor de la colònia que li ha sentit damunt la pell des del dia que la va conèixer.

No tot s'oblida, Virgínia, no tot.

Mentre la dona tanca la porta procurant no fer gaire soroll, pot imaginar-se com l'ombra de l'Alberto es dilueix i se superposa amb les ombres movedisses que dibuixa a la paret despintada de l'escala la llum que hi entra per la claraboia.

Tens bon gust també per la roba, ha estat a punt de dir.